

Robert Schumann (1810-1856)

Robert Schumann (1810-1856) on üks suuremaid saksa komponiste XIX sajandil. Ta on kõige eredam kunstniku-romantiku tüüp, kelle loomingus peegelduvad saksa romantismi ideelised vasturääkivused. Schumann oli väga mitmekülgne isiksus: suur komponist, väljapaistev muusikakriitik ja ajakirjanik.

Muusikaga hakkas Robert Schumann tegelema varakult, 7-aastaselt valmisid tema esimesed teosed. Pärast gümnaasiu lõpetamist õppis ta õigusteadust, jätkates klaveriõpinguid oma tulevase abikaasa Clara Schumanni isa juures eratundides. Aastatel 1828–1830 õppis ta Leipzigi ja Heidelbergi Ülikoolis õigusteadust. 20aastaselt, soovides kiirendada oma sõrmede tehnilist kuvust, painutas ta vastava seadeldisega oma sõrmi ja sai liigeste põletiku. Nii ei saanudki temast maailmakuulsat pianisti ja ta hakkas tegelema heliloominguga. Robert Schumannil oli väga hea kirjanikuanne. 1834. aastal asutas ta koos sõpradega ajalehe «Neue Zeitschrift für Musik» («Uus muusikaleht»), toimetades seda kümme aastat ning tutvustades seal noori heliloojaid ja nende loomingut. Oma fantaasiamaailmas lõi Schumann kujutluse, milles kõik suured kunstnikud ühinevad nn. Taaveti liiduks. Teda võlus piiblistseen, kus Taavet võidab Koljati. Taaveti liitu kuulusid Schumann, tema naine Clara, tolle isa, heliloojad Felix Mendelssohn, Frédéric Chopin jt. Taaveti liidust kirjutas ta ka oma ajakirjas.

Robert ja Clara Schumann

1840. aastal abiellus R.Schumann Clara Wieckiga. Tema elu õnnelikum aasta.

1844. aastal läksid Robert ja Clara Schumann kontsertreisile Venemaale. Nende tee läks läbi Eesti ja pikem peatus toimus Tartus, kus Clara Schumann andis 3 kontserti 23. 02. 1844.

Pärast Venemaalt naasmist asuti elama Dresdenisse, töötas seal koorijuhina.

1850 aastal pakuti talle Düsseldorfis linnadirigendi kohta. Ta töötas väga intensiivselt aga tema niigi närvikava ei pidanud pingele vastu 1854. aastal tegi enesetapukatse, hüpates Reini jõkke. Kuigi kalurid ta päästsid, lõppes helilooja elu vaimuhaiglas, kus ta suri aastal 1856.

R.Schumanni loomigu kokkuvõte

- Looming on vastu pidanud aja katsumustele
- Muusikaline keel on väga mitmekülgne
- Tõi oma teostesse sisse tantsude rütme
- Loomingu aluseks on inimene ja tema sisemaailm
- Ta oli lüürik, kelle fantaasia oli seotud inimese mõtte- ja tundervarjunditega.
- Tema muusikale on omane suur tunneteväljendus ja sellepärast ei jäta ta kunagi kuulajat külmaks.

Looming

Schumanni loomingus on tähtsal kohal soololaulud ja klaverimuusika. Laule on ta kirjutanud umbes 250. Suur osa tema lauludest on kirjutatud Goethe, Schilleri, Byroni ja Heine tekstidele. Tuntud on Taaveti liidust inspireeritud klaveripalade tsükkel «Karneval», mis koosneb kümnest palast. Schumanni loomingus on ka 4 sümfooniat, oratooriume, orkestrimuusikat, instrumentaalkontserte ja ooper.

- Klaveriteosed: „Liblikad“, Fantaasia C-duur“, „Fantaasiapalad“, „Noorte album“, „Idamaised pildid“, „Karneval“, „Liblikad“ „Butterflies“, „Unistus“ „Träumerei“
- Laulud: umbes 400 nende seas ka tsüklid „Poeedi armastus“ (16 laulu) ja Naise elu ja armastus(8 laulu). „Imekaunis mai“ „Im wunderschönen monat Mai“
- Sümfooniline muusika: 4 sümfooniat, 7 avamängu, 3 kontserti (klaver, viiul, tšello)
- Muusikalis-dramaatilised teosed: Ooper „Genoveva“, „muusika Goethe „Faustile“
- oratoorium „Paradiis ja Peri“,

Oratoorium “Paradiis ja Peri”

- ✓ Tekst põhineb iiri luuletaja Thomas Moore’i romantiliste värssjutustuste tsükli “Lalla Rookh” (1817) ühel osal. See raamat oli tol ajal ülipopulaarne lugemisvara, millega Schumann juba lapsena tutvus. Kaua aega soovis helilooja teha loost “Paradiis ja Peri” ooperit. 1841. aastal hakkaski ta koos Emil Flechsigiga libretot kirjutama, töö käigus aga sai selgeks, et aineistik sobib paremini oratooriumiks.
- ✓ Pärsia mütoloogias on Peri haldjas, langenud ingli ja inimsoost naise järeltulija, kelle ülim soov on jõuda paradiisi. “Paradiisi ja Peri” omas ajas uudne muusikaline vorm ühendab ilmaliku ja traditsioonilise vaimuliku muusika elemente.
- ✓ “Paradiisi ja Peri” omas ajas uudne muusikaline vorm ühendab ilmaliku ja traditsioonilise vaimuliku muusika elemente.
- ✓ Oratooriumi esiettekanne toimus hiilgava eduga helilooja juhatusel 4. detsembril 1843. aastal Leipzigi Gewandhausis ning teos oli populaarne ka edaspidi. Juba helilooja enda eluajal esitati seda üle viiekümne korra nii tema kodu- kui ka välismaal. Sellest hoolimata kadus teos pärast II maailmasõda kontserdirepertuaarist, kuid 1980ndatel avastati see uuesti.